

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

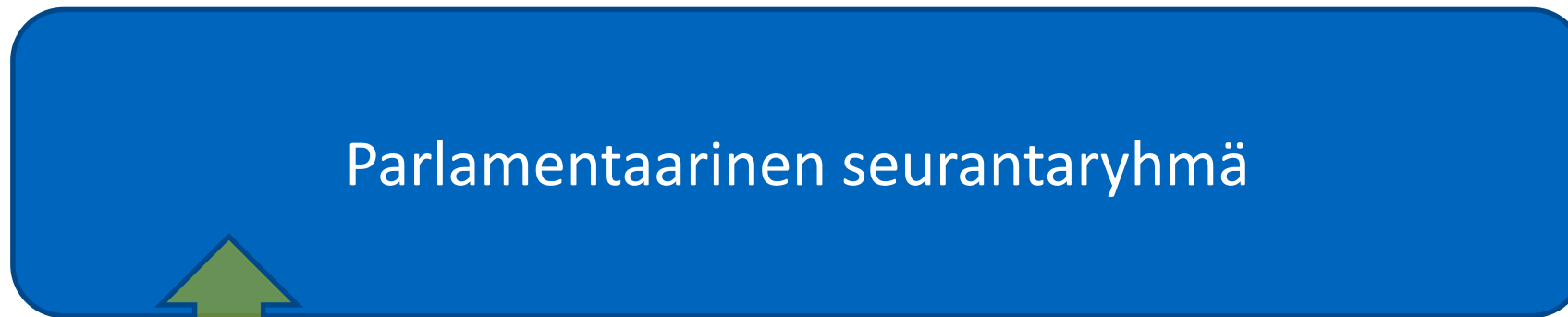
MRL:n kokonaisuudistus

Prosessi ja yhtä&toista YM:n näkökulmasta

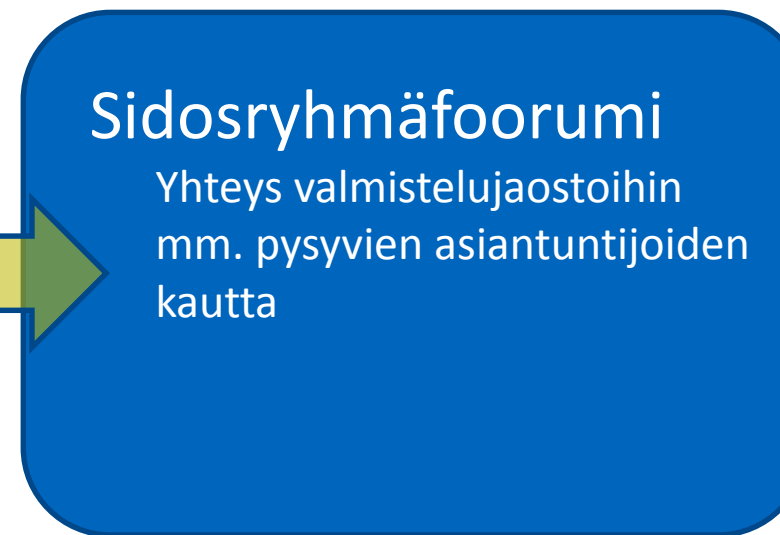
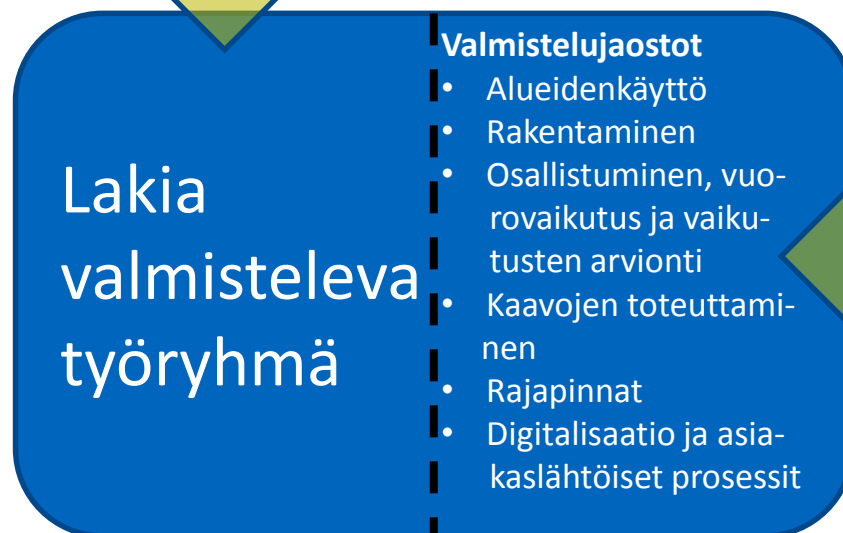
ARY 27.11.2018
Matti Vatiilo
Ympäristöministeriö

Kokonaisuudistuksen organisointi

Päätöslinjat,
valmistelutyön
arviointi,
vuorovaikutuksen
edistäminen ja
yhteiskunnallinen
keskustelu

HE:n valmistelu,
osa-alueiden
yhteensovittaminen
(jaostotyön
koordinointi),
vaikutusten arviointi,
sidosryhmäyhteistyö

Monipuolinen
vuorovaikutus
eri toimijoiden
kesken,
hyödynnetään
työryhmän ja
jaostojen
työssä

Uudistuksen tavoiteaikataulu

- Maankäyttö- ja rakennuslain uudistusta koskevaa lainsäädäntöä valmistelevan työryhmän toimikausi on 1.5.2018 –31.12.2021
- Luonnos hallituksen esitykseksi 8/2020
- Lausuntokierros hallituksen esityksen luonnoksesta 10-11/2020
- Lausuntopalautteen käsittely, hallituksen esityksen luonnoksen viimeistely ja kääntäminen alkuvuosi 2021
- Hallituksen esitys eduskuntaan syysistuntokauden 2021 alkupuolella

MRL-uudistuksen tavoitteita ja lähtökohtia alueidenkäytön kannalta

- Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän ajantasaistaminen ja yksinkertaistaminen
- Valmistelu-, päätöksenteko- ja toimeenpanotehtävien selkeyttäminen
- Kestävän kehityksen ja hyvän elinympäristön edellytysten luominen sekä alueiden elinvoiman kehittäminen
- Alueidenkäytön suunnittelu ja rakentamisen ohjaus tulevaisuuden toimintaympäristössä
 - mm: aluerakenteen muutokset ja kaupungistuminen, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, hallinnon rakenteiden muuttuminen, digitalisaatio, liikkumisen murros, kansainväliset sitoumukset ja EU- jäsenyyden velvoitteet
- Vuorovaikutteinen toimintatapa ja prosessien tarkoituksenmukaisuus
- Alueidenkäytön suunnittelun ydintehtävien tunnistaminen

Tiivistelmä alueidenkäytön suunnittelun vaihtoehtotarkastelusta

Vaihtoehto A

Yksi **kuntakaavataso**: skaalautuvuus, vaiheittaisuus, kehittämisperiaatteet ja toteuttamisosa.

Kaupunkiseudun toiminnallisen kokonaisuuden kattava yleispiirteinen suunnitelma. Sisältäisi kaavan toteuttamiseen liittyviä periaatteita. Yhteydet sopimusmenettelyihin. Osin oikeusvaikutteinen.

Yleispiirteinen suunnitelma **maakunnan** aluerakenteesta ja alueidenkäytöstä. Ei toteavaa informaation sisältöä. Oikeusvaikutuksia vain rajatuilta osin.

Valtakunnallisesti merkittävät asiat reunaehtoina ja tavoitteina läpileikkaavasti suunnittelujärjestelmälle. Selvitetään, mitkä asiat ovat sellaisia, jotka voitaisiin kirjoittaa suoraan tulevaan lakiin.

Vaihtoehto B

Säilytetään **yleis- ja asemakaavat** erillisinä kaavamuotoina ja kehitetään näitä koskevia säännöksiä.

Yhteisen yleiskaavan kehittäminen **kaupunkiseutujen** toiminnallisen kokonaisuuden suunnittelun välineenä. Vaihtoehtona kaupunkiseudun kattava maakuntakaava.

Kehitetään **maakuntakaavaa** koskevia säännöksiä. Käsitellään ainoastaan valtakunnallisia ja maakunnallisia kysymyksiä. Kevennetään toteavaa informaation sisältöä.

Nykyisin mukaiset **valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet** ja niiden kehittäminen.

Osallistumiseen ja vuorovaikutukseen liittyviä keskeisiä kysymyksiä

Joustavuus vs. ohjaavuus

Kaavoitusmenettelyn joustavuutta pidetään hyvänä, mutta tarvittaisiinko tarkempia säännöksiä takaamaan laadukasta vuorovaikutusta ja osallistumista?

Varhainen osallistuminen

Kaavaprosessissa virallinen osallistuminen ajoittuu usein myöhäiseen vaiheeseen.

Osallistumisen ja vuorovaikutuksen liitynnät suunnittelun tietopohjaan ja vaikutusten arviointiin

Digitalisaatio ja asiakaslähtöiset prosessit

- Määrittelee MRL -prosessit asiakaslähtöisiksi ja digitaalisiksi
- Määrittelee tietorakenteet: mikä on täysin digitaalinen kaava ja rakennuspiirustus?

1. Tutkitaan laajasti rakennetun ympäristön kokonaisuus
2. Määritetään kaavoituksen ja rakentamisen pääprosessit (kevät 2019)
3. Määritetään aliprosessit (syksy 2019)
4. Määritetään mitä säädetään lailla, asetuksella & ohjeilla, siirtymäsäännökset (kevät 2020)

Kaavojen toteuttamisen jaosto – ajankohtaista syksy 2018

Syksyllä kartoitetaan, mitä ilmiöitä, tavoitteita ja tarpeita teemaan liittyy.

Ensimmäisenä on käsitelty kuntien maapolitiikkaa, loppusyksystä tonttijakoja, katusääntelyä ja hulevesiasioita.

Tavoitteena kartoittaa jatkotyöskentelyä varten, mihin asioihin liittyy muutostarpeita ja kuinka tärkeitä ne ovat (priorisointi).

Viimeksi keskusteluissa: kuntien maapolitiikan ja maankäytösopimusten avoimuus ja läpinäkyvyys

Rajapinnat –jaostossa käsitellään maankäyttö- ja rakennuslain rajapintoja muun lainsäädännön kanssa

Tarkastelun näkökulmina ovat:

- yhtäältä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten suunnitelmien ja lupien huomioon ottaminen muun lainsäädännön mukaisessa valmistelussa ja päätöksenteossa ja sekä
- toisaalta muun lainsäädännön huomioon ottaminen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa suunnittelussa ja luvissa.

Tunnistettu yhteensä 42 lakia, joista keskeisimpiä ovat:

- Luonnonsuojelulaki
- Maa-aineslaki
- Ympäristönsuojelulaki
- Laki rakennusperinnön suojelemisesta
- Muinaismuistolaki
- Metsälaki
- Kaivoslaki
- Vesilaki
- Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä
- Ratalaki
- Laki rakennuksen energiatodistuksesta

Keskeiset teemat rakentamisen osa-alueella (1/2)

Elinkaariajattelu ja rakentamisen kestävä laatu olisivat rakentamisen ohjauksen lähtökohtana. Olennaista on hahmottaa kestävä pitkän aikavälin laatu laajasti sisällyttäen elinkaariajatteluun myös rakennuksen omistajien ja käyttäjien tarpeiden kehittyminen ajassa.

- MRL:iin **uusi** olennainen tekninen vaatimus rakennuksen vähähiilisydestä muiden olennaisten teknisten vaatimusten lisäksi?
- Koskee koko rakennuksen elinkaarta rakennustuotteiden valmistuksesta rakennuksen purkuun

Digitaalisuuden läpivienti ja laaja hyödyntäminen

Rakennuksen suunnitelmallisesta käytöstä ja ylläpidosta säädettäessä tulisi pohtia, pitäisikö joitakin rakennuksia tarkastaa määrääjoin.

Keskeiset teemat rakentamisen osa-alueella (2/2)

Rakentamisen erilaiset vastuukysymykset sekä rakentamisen eri toimijoiden vastuut ja vastuuketjujen toimivuus tulisi arvioida suhteessa olemassa oleviin säädöksiin ja yksityisoikeudelliseen sopimiseen.

- Selvitetään mallia, jossa vastuu toteutuksesta kuuluisi pääurakoitsijalle.
- Pääurakoitsija tekisi yksityisoikeudelliset sopimukset aliurakoitsijoiden kanssa, mutta vastaisi toteutuksesta rakennuttajaan nähden.

Rakennusvalvonnan järjestämisessä toimivuus ja osaaminen tulisi varmistaa tulevaisuuden tarpeisiin nähden.

Rakentamisen lupajärjestelmän uudistuksessa tulisi pohtia lupaprosessin niveltymisen alueiden käytön ohjauksen kehittämiseen sekä mahdollisuudet vähentää ja sujuvoittaa luvitusta.

Kiitoksia mielenkiinnosta!

Tietoa uudistuksen etenemistä:
<https://mrluudistus.fi/>